

4.4.6 Nya partnerskaps- och affärsmodeller för att främja den finländska vattenaffärsverksamheten

Övre gräns för det anslag som anvisas: 100 000 €
Tidsplan: 6/2016–3/2017

Beskrivning och motivering av informationsbehovet

Behovet av lösningar för användningen, reningen och återanvändningen av vatten, dvs. behovet av tjänster, produkter och teknik för hanteringen av de akvatiska resurserna, ökar kraftigt i hela världen. Behovet av rent sötvatten kommer att öka med 30 procent fram till 2030.

De finländska aktörerna har mångsidig vattenexpertis på internationell nivå. Vi är bra på hantering av kommunalt och industriellt vatten och avloppsvatten. Finland har också toppkunnande inom vattnets kretslopp, hydrologi, hydrologisk modellering och restaurering, övervakning, hantering av vattenbalansen och mångsidigt utnyttjande av vattendragen.

I Finland finns en stor del av kunskapen om hantering, skydd och hållbart utnyttjande av de akvatiska resurserna samt om t.ex. vattentjänster vid statens forskningsinstitut, högskolorna, de kommunala vattentjänstverken och inom förvaltningen. Den offentliga sektorn ska ändå inte bedriva kommersiell affärsverksamhet eller svara på efterfrågan på exportmarknaden. Därför finns det ett behov av att utveckla nya verksamhetsmodeller och förfaranden för den offentliga och privata sektorns samarbete och partnerskap så att det högklassiga kunnandet inom den offentliga sektorn kan spridas och utnyttjas i syfte att öka affärsverksamheten, internationaliseringen och exporten.

Fungerande exempellösningar på den inhemska marknaden ger bättre förutsättningar för export av finländska produkter och tjänster och finländsk expertis. Offentlig upphandling och offentliga tjänster spelar en viktig roll i fråga om vattentjänster och hanteringen av de akvatiska resurserna såväl i Finland som i andra delar av världen. Det är nödvändigt att reda ut på vilket sätt offentlig upphandling som uppmuntrar till nya och innovativa lösningar som sammanför kunnande inom olika områden kan främja den inhemska affärsverksamheten och skapa referenser som främjar exporten.

Forskningsfrågor:

1. Vilka verksamhets- och partnerskapsmodeller kan tillämpas i utvecklingen av sådana affärsverksamheter som grundar sig på finländska vattentjänster och vattenkompetens och hur kan modellerna tas i bruk? Till de frågor som särskilt bör utredas hör hur exporten av kunnande inom vatten- och avloppssektorn kan främjas.
2. Hur kan innovativa offentliga upphandlingsförfaranden eller s.k. impact investments bidra till att skapa nya former av partnerskap och verksamhetsmodeller och främja kommersiell framgång för finländsk teknik, expertis och service i vattenfrågor på den inhemska marknaden och på exportmarknaden?
3. Vilka motsvarande verksamhetsmodeller för offentligt-privat partnerskap finns det i jämförelseländerna? På vilket sätt deltar staten i dessa länder i främjandet och finansieringen av sådana verksamhetsmodeller (särskilt i fråga om kapitalisering och balansfinansiering)? Vilken roll har staten när det gäller att främja och finansiera export av vattenexpertis i andra länder? Kan förfarandena i jämförelseländerna tillämpas i Finland?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Projektet anknyter till två spetsprojekt i regeringens handlingsplan:

Den finländska matproduktionen ska bli lönsam, handelsbalansen bättre och den blå bioekonomin större, åtgärd 3. Med hjälp av näringar och kompetens som har samband med vattenbruk (blå bioekonomi) ökar den hållbara tillväxten.

– Ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv för att kommersialisera innovationer

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Projektet stöder genomförandet av spetsprojektet för blå bioekonomi i regeringsprogrammet genom att ta fram information om nya verksamhetsmodeller och om möjligheterna till samarbete mellan den offentliga och privata sektorn. Information och nya verksamhetsmodeller främjas i ett program för export av vattenexpertis som genomförs inom ramen för spetsprojektet samt genom andra nationella åtgärder.

6.2.3 Tillgången på veterinärtjänster och kostnaderna för dem

Övre gräns för det anslag som anvisas: 80 000 €
Tidsplan: 4/2016–12/2016

Beskrivning och motivering av informationsbehovet

I veterinärvårdslagen (765/2009) föreskrivs om kommunens skyldighet att producera veterinärtjänster. Enligt 11 § ska kommunen ordna med grundläggande veterinärtjänster som är tillgängliga vardagar under tjänstetid för husdjur som kommuninvånarna håller. För andra husdjur än nyttodjur ska dock tjänsterna ordnas bara, om sådana tjänster inte annars finns tillgängliga inom samarbetsområdet. Enligt 13 § ska kommunen också ordna med jourtjänst för akut veterinärhjälp som behövs utanför tjänstetid i samarbete med andra kommuner. Med stöd av 17 § får kommunen ingå avtal om produktion av grundläggande veterinärtjänster och jourtjänster med en privat veterinärtjänsteproducent.

I Lauri Tarastis utredning om reformeringen av statens regionförvaltning och landskapsförvaltningen föreslås det att ansvaret för att ordna veterinärtjänster inom miljö- och hälsoskyddet överförs till 18 landskap. Landskapen kan själva vara serviceproducenter, eller anlita kommuner och företag.

I kommun- och reformminister Anu Vehviläinens lägesrapport om reformen för att minska kommunernas utgifter genom färre uppgifter och skyldigheter föreslås det att man utreder om skyldigheten att ordna veterinärjour för sällskapsdjur kan överföras till den privata sektorn.

För att veterinärtjänsterna ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt i framtiden är det nödvändigt att utreda tillgången på privata veterinärtjänster och kommunens kostnader för den nuvarande skyldigheten att ordna tjänsterna samt på vilket sätt tjänsterna har ordnats på annat håll.

Forskningsfrågor:

1. Hurdana avtal om veterinärtjänster har kommunerna ingått?
2. Motsvarar avtalen till sitt innehåll det som i lagen avses med grundläggande veterinärtjänster och akut veterinärhjälp?
3. Vilka tjänster kan den privata sektorn tillhandahålla och erbjuds tjänster i hela landet?
4. I vilken utsträckning tillhandahåller privata veterinärstationskedjor eller andra producenter tjänster för produktionsdjur i dag och i framtiden?
5. Hur är veterinärtjänsterna ordnade i Norge och Sverige?
6. Vilka är kommunernas kostnader för att tillhandahålla veterinärtjänster?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Utredare Lauri Tarasti: Reformeringen av statens regionförvaltning och landskapsförvaltningen

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinens lägesrapport 17.2.2016: Minskning av kommunernas utgifter genom färre uppgifter och skyldigheter

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

- enkät till kommuner och serviceproducenter
- jämförelse av innehållet i kommunernas avtal med lagstiftningen
- utredning av kommunernas kostnader enligt kostnadsplats
- utredning om motsvarande tjänster i Sverige och Norge på basis av skriftligt material, skriftliga frågor och intervjuer

7.10.1 Arbetets framtid i Finland

Övre gräns för det anslag som anvisas: 100 000 €
Tidsplan: 06/2016–02/2017

Beskrivning och motivering av informationsbehovet

I utredningen söker man svar på omfattande frågor som pejar arbetets framtid. Den fjärde industriella revolutionen, den nya tekniken och digitaliseringen, befolkningsförändringen, de globala värdekedjorna och de nya ekonomierna, t.ex. plattformsekonomin och delningsekonomin, formar arbetssätten. Arbetet och den välfärd det för med sig utgör grunden i vårt samhälle. Nu står vi inför en historisk och radikal förändring. Vad innebär denna förändring för Finland? Håller det vanliga arbetet på att försvinna i Finland? Vilka nya typer av arbete skapar den tekniska utvecklingen? Hur integreras man i samhället om arbetssätten förändras radikalt? Resultatet av utredningen är en uppdaterad och avvägd lägesbild av arbetets framtid inom en tidsram på ca 20 år.

Utredaren har fördel av en bred förståelse av framtidsarbete och prognostisering. Vi önskar att ett inkluderande arbetssätt tillämpas i utredningen. Den utredning som nu kan sökas används som bakgrundsfakta i regeringens framtidsredogörelse. I framtidsredogörelserna behandlas centrala frågor om Finlands framtid i en dialog mellan riksdagen och regeringen. Enligt redogörelseförfarandet överlämnar statsrådet en gång under valperioden till riksdagen en redogörelse som behandlar långsiktiga frågor och riksdagens framtidsutskott utformar ett betänkande om redogörelsen. I arbetet har ofta regionala framtidsforum ingått och man har också regelbundet granskat andra utredningar och redogörelser. En framtidsredogörelse överlämnades första gången 1993, och de följande redogörelserna åren 1996–1997, 2001, 2004, 2009 och 2013.

Eventuella forskningsfrågor:

1. Hur ser det finländska arbetslivet ut 2036 och hur förändras arbetsmarknaden? På vilket sätt kommer arbetsplatsstrukturen, arbetssätten och arbetskraftens egenskaper att förändras?
2. Finland är redan en tjänsteekonomi, vad härnäst? Hur påverkar den globala förändringen av arbetslivet, den fjärde industriella revolutionen och de nya ekonomierna (plattformsekonomin, delningsekonomin m.fl.) arbetslivet i Finland och vilka möjligheter skapar de för oss i praktiken?
3. Utifrån tidigare forskning ges en kort översikt över det förändrade arbetslivet, trender och utvecklingen i framtiden.
4. Vilka besluts- och lagstiftningsbehov uppstår i framtiden på grund av förändringen av arbetslivet och hur kan vi förbereda oss för dem?

Länkar till regeringsprogrammet och genomförandet av strategin för den samt till annan forskning som anknyter till ämnet:

Regeringens framtidsredogörelse

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

En utredningsrapport som i mån av möjlighet presenteras på ett visuellt sätt där genomförandet av projektet, resultaten och åtgärdsförslagen beskrivs klart och tydligt. Tidigare framtidsredogörelser samt framtidsarbete och forskning som redan gjorts nationellt och internationellt bör utnyttjas på ett analytiskt sätt i arbetet.